I una campanya per l'oficialitat

LES persones que hagin llegit l'article d'Aina Moll aparegut al diari AVUI de dimecres passat, dia 16, amb el títol "Una campanya per la cooficialitat" tal vegada pensen que els mallorquins som tots cooficialistes, quan el fet —potser trist. però cert— és que molt abans que la polèmica entre oficialitat i cooficialitat hagués omplert la tercera pàgina d'AVUI, a Mallorca ja s'havia plantejat, a vegades no sense apassionament, i no solament a nivell de minories cebàcies, sinó entre l'home del carrer. Serà bo, per tant, que fem un repàs de les activitats que en relació a la normalització de la llengua s'han dut a terme durant aquest any en aquesta illa antigament de la calma.

A principis de gener, del Col·legi de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i Ciències sorgí la idea de llançar una campanya per la cooficialitat del català, idea que fou acollida immediatament per l'Obra Cultural Balear. El projecte era tota una esperança i una il·lusió que aglutinava una gran quantitat de persones, que cada dissabte omplien el local de l'Obra. Però aquella campanya que va llançar la paraula "cooficialitat" sense unes discussions prèvies i un procés de reflexió, van néixer amb mala estrella i aviat sorgiren els problemes. Apareguéren ponències propugnant que el que calia reivindicar era l'oficialitat i no la cooficialitat; sortiren tots els arguments en favor d'una i altra postura i així passaren setmanes i setmanes entre discussions que no significaven més que un fre al desenvolupament de la campanya. Vist que oficialistes i cooficialistes estaven més o menys empatats numèricament i que cap dels dos grups no estava disposat a cedir, els partidaris de l'oficialitat abandonaren l'assemblea de la campanya.

Aquests, i altres persones que després s'han anat afegint, decidiren treballar al si del Congrés de Cultura Catalana i promoure una campanya per l'oficialitat del català. Així ho sol·licitaren al Secretariat del Congrés a les Illes en una carta signada per professors d'universitat, dels instituts, mestres, estudiants... El projecte portat al Comitè Executiu de Barcelona, fou acollit pel Congrés i es constituí la comissió per a l'oficialitat del català, que dies després rebé un escrit d'adhesió amb més de dues-centes firmes, entre elles les de coneguts escriptors i intel·lectuals.

La comissió inicià la seva campanya (al principi no s'emprà aquesta paraula per evitar confusions) llançant gran quantitat de material de propaganda, com adhesius, camisetes, bosses, amb l'slògan "català idioma oficial", i un fulletó titulat "Un poble, una llengua" on s'expliquen les motivacions i els objectius de la campanya. Aquest material es ven per les escoles i instituts o en taules instal·lades al carrer i a la sortida de recitals i altres actes culturals. La comissió organitza també taules rodones als pobles, a Ciutat, a la ràdio... i realitza estudis sobre normalització lingüística en estreta relació amb l'àmbit de llengua del Congrés. Una vegada a la setmana es reuneix per organitzar i coordinar les seves activitats. En aquests moments s'intenta arribar a una coordinació amb altres grups del Principat o del País Valencià que desenrotllin activitats semblants.

Aina Moll diu que els objectius de les dues campanyes coincideixen exactament. Hauríem de matisar: nosaltres hem dit públicament que rebutgem el concepte de cooficialitat, per molt ben entesa que estigui. I aquestes són les nostres raons:

Els defensors de la cooficialitat afirmen que amb aquesta s'aconseguirà la igualtat de drets de l'espanyol i el català. Nosaltres diem que el català tindrà els mateixos drets que els altres idiomes de cultura normals quan sigui l'única llengua oficial dels Països Catalans. Perquè els drets teòrics expressats en uns textos jurídics poc importen si no es tradueixen en unes realitats concretes. I és molt hipotètic pensar que en un règim de cooficialitat s'arribarà a un ús exclusiu i plenament normalitzat del català. Més aviat hi haurà una continuació i una institucionalització del bilingüisme, i no d'un bilingüisme "harmònic" —que no n'hi ha cap que ho sigui—, sinó d'un bilingüisme "desharmònic" i diglòssic.

Naturalment no és igual la cooficialitat interna —que és com s'entén normalment— que la cooficialitat estatal. Però no oblidem que si la cooficialitat estatal suposa la cooficialitat interna, té tots els mals d'aquesta i molt pocs avantatges. Nosaltres defensem la cooficialitat estatal entesa, com diu francesc Vallverdú (AVUI, 13 de maig), com la que es practica fora de l'àmbit lingüístic particular, especialment en certs organismes comuns de l'Administració central, com ara el Parlament, etc., però sempre que després dins cada territori la llengua pròpia sigui l'única oficial. Però Aina Moll sembla que no ho entén així i propugna que català i espanyol siguin cooficials dins tot l'estat espanyol i, per tant, dins els Països Catalans; i no s'adona que el fet que el català sigui ofical a Salamanca o a Badajoz serà una bella teoria, mentre que l'oficialitat de l'espanyol als Països Catalans tindria conseqüències definitives.

Aina Moll mostra una falta de sentit polític quan afirma que la cooficialitat pot ser plantejada "sense esperar reformes ni ruptures ni elaboració d'Estatuts d'autonomia". Es clar que pot ser plantejada, però em sembla obvi que sense una autonomia política i sense uns organismes autòctons de poder amb suficient capacitat econòmica i jurídica per a portar una política lingüística decidida no hi ha normalització possible. Una declaració de cooficialitat en les actuals circumstàncies —i Fraga ja n'ha parlat— seria tan eficient com el "Decreto de regulación de las lenguas regionales". Només a través de l'Estatut podrem arribar a la normalització cultural; i l'Estatut o els Estatuts, com el de Núria, haurà de proclamar l'oficialitat estricta del català dins el seu àmbit ligüístic. Si no, malament rai.

Un argument que esgrimeixen els partidaris de la cooficialitat és la qüestió dels immigrants. Algú en un article a "Ultima Hora", ens assegurava que no integrariem ningún a cop de "parleu cristià" i actuant per imposició. "Imposar" el català a Catalunya. Quina estranya imposició és aquesta? No, no es tracta d'anar a garrotades amb ningú ni discriminar ningú; precisament demanem l'oficialitat del català perquè volem acabar amb la discriminació que ara pateixen els immigrants i facilitar-los més ràpidament el camí de la integració dins la cultura catalana, que cal que facin seva sense reserves.

En resum, penso que reivindicar la cooficialitat dins els Països Catalans —encara que també es plantegi fora— és acceptar el bilingüisme, retardar la integració dels immigrants, acceptar la imposició de la Nova Planta i negar al poble català el dret de tenir una llengua normal i oficial, sense cap prefix humiliant que ja la col·locaria en una situació d'inferioritat. En definitiva fer el joc al colonialisme.

GABRIEL BIBILONI